

18382 / P/16

dekB
22 WRZ. 2016

UKZ (UA)
M. Szlachetka

Szczecin 16 września 2016 r.

DZ.5130.16.2016.AR
Nr rejestru zabytków A - 1568

URZĄD MIASTA W KOŁOBRZEGU
Wydział _____
Wpłynęło dn. 22 WRZ. 2016
ir rej. _____ podpis _____

Za zwrotnym potwierdzeniem odbioru

DECYZJA nr 12 95/2016

w sprawie wpisania zabytku nieruchomego do rejestru zabytków
Działając na podstawie art. 3 pkt 1, 2, art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b, c, art. 8, 9 ust. 1, art. 89 pkt 2
ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r.
Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 96, poz. 959 z późn. zm.) oraz art. 104 Kpa, w wyniku
postępowania administracyjnego przeprowadzonego z Urzędu
Zachodniopomorski Wojewódzki Konservator Zabytków w Szczecinie
o r z e k a

wpisać do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego
pod numerem rejestru A - 1568

następujący zabytek nieruchomy: **zespół zabudowy dawnego Państwowego Gimnazjum
Katedralnego i Gimnazjum Realnego,
ob. Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Mikołaja Kopernika wraz z parcelą
(dz. nr 136/1, 136/2), ceglany murem ogrodzeniowym,
murem oporowo-ogrodzeniowym
obłożonym cegłą klinkierową
przy ul. ppor. Edmunda Łopuskiego 42-44,
w mieście: Kołobrzeg
gm. Kołobrzeg, pow. Kołobrzeg**

- W skład zespołu wchodzi zgodnie z załączoną
mapą ewidencyjną w skali 1: 500 :*
- główny budynek szkoły oznaczony na mapie numerem 183;
 - układ przestrzenny parceli (dz. nr 136/2, 136/1);
 - ceglany mur ogrodzeniowy od strony południowej parceli;
 - mur oporowo-ogrodzeniowy obłożony cegłą klinkierową;

w granicach :

**nieruchomości gruntowej oznaczonej
jako działki nr 136/1, 136/2 obręb 0011
miasta Kołobrzeg, gm. Kołobrzeg
zgodnie z mapą w skali 1: 1000
stanowiącą integralny zał. do niniejszej decyzji**

(granice wpisu do rejestru zabytków parceli wkreślono
czerwoną linią, budynek szkoły wpisany do rejestru
zabytków wkreślono kolorem granatowym, ceglany
mur ogrodzeniowy oraz obłożony cegłą klinkierową
mur oporowo-ogrodzeniowy wpisane do rejestru
zabytków wkreślono kolorem zielonym na zał. mapie
w skali 1:500)

Uzasadnienie:

Postępowanie administracyjne w sprawie wpisania do rejestru zabytków zespołu budynków szkolnych wraz z parcelą (dz. nr 136/1, 136/2) położonych przy ul. ppor. Edmunda Łopuskiego 42-44 w Kołobrzegu, obręb 0011 miasta Kołobrzeg, prowadzone było z Urzędu Łopuskiego z dnia 03.06.2016 r., znak DZ. 5140.09.2.2016.AR, z dnia 11.07.2016 r., znak DZ.5140.09.4.2016.AR z dnia 11.07.2016 r.) W wyniku wizji lokalnych przeprowadzonych w dn. 07.07.2016 r. z udziałem zainteresowanych stron oraz na podstawie zgromadzonych materiałów dowodowych (Karta ewidencyjna zabytku nieruchomego zespołu Szkół Ogólnokształcących im. M. Kopernika w Kołobrzegu autorstwa Kazimierzy Kality-Skwirzyńskiej z 2015 r., „Szkoła Katedralna w Kołobrzegu, jej kształt i przemiany na przestrzeni siedmiu stuleci” autorstwa Ulricha Gehrke z 2002 r., Księga pamiątkowa Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kołobrzegu” z 2005 r.) Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie ustalił co następuje:

Szkoła zbudowana została w latach 1930-1932 w stylu modernistycznym, formami przypominający zasady Bauhausu, jako nowa siedziba dla Państwowego Gimnazjum Katedralnego i Gimnazjum Realnego, mieszczących się wcześniej w gmachu przy ul. Przybylskiego. Z uwagi na złe warunki w tymże gmachu, dyrektor Gimnazjum, Hermann Labs, już od początku lat dwudziestych XX wieku występował z wnioskami do prowincjonalnego Urzędu Szkolnictwa w Szczecinie z prośbami o wybudowanie nowej szkoły. Pozwolenie takie otrzymano w 1927 roku. Działkę pod budowę, po licznych i długotrwałych konsultacjach udostępniło miasto w 1929 roku, przy ówczesnej ul. *Langenbeckstrasse* – ob. Łopuskiego, przeznaczając na ten cel tereny użytkowane na ogrody działkowe, o wielkości 27.000 m². Akceptacja miejsca nastąpiła 27 sierpnia 1929 roku. Wykonanie projektu i jednocześnie funkcję kierownika budowy zlecono młodemu mistrzowi budowlanemu Eberhardowi Snell, absolwentowi berlińskiej uczelni technicznej. Finansowanie budowy zapewniły władze państwowe. Do budowy szkoły położonej na długiej prostokątnej działce ograniczonej od frontu, tj. od strony wschodniej ulicą Łopuskiego, doszło w 1930 roku. Prace ukończono dwa lata później. Uroczysta inauguracja odbyła się 3 listopada 1932 roku. Dokończenie inwestycji, zagospodarowanie terenu, nastąpiło 1 września 1933 roku. Ogólny koszt budowy wyniósł 1.187.000 marek niemieckich. Szkołę zaprojektowano dla 600 uczniów. Rozporządzeniem ministra nowa szkoła nazwana została Państwowym Gimnazjum Katedralnym. W czasie wojny w szkole był lazaret. W 1945 roku szkoła przejęta została przez Rosjan, którzy opuścili ją w 1948 roku. Salę gimnastyczną zamieniono na stajnię. Jesienią 1948 roku do gmachu wróciła szkoła. Do 1953 roku, II p. skrzydła zach. pozostawało nieużytkowane, w latach 1953 – 1957 był tam internat. W 1957 roku na całym piętrze ulokowano szkołę Podstawową nr 2, po dwóch latach ponownie internat. Na sale lekcyjne piętro przywrócono w 1962 roku. W latach sześćdziesiątych XX wieku usunięto luksfery w posadzce przed wejściem głównym, które oświetlały od góry salę gimnastyczną. W 1984 roku, w zwieńczeniu klatki schodowej w skrzydle południowym dobudowano obserwatorium astronomiczne, w latach 2002- 2004 wymieniono stolarkę 73 okien, w skrzydłach południowym i wschodnim. W latach 200-2001 wykonano nowe zegary na fasadzie skrzydła wschodniego, wtedy również wykonano nowe wejście główne. W 1996 roku, usunięto piece węglowe i zastąpiono je kotłami gazowymi. W 1998 roku zlikwidowano kotłownię, wtedy też zamurowano pięć wejść prowadzących do niej w elewacji północnej. Obecnie szkoła ogrzewana jest z sieci miejskiej. W ciągu minionych siedemdziesięciu lat we wnętrzach prowadzono szereg zmian polegających głównie na przenoszeniu klas i pomieszczeń administracyjnych, na wstawianiu ścianek działowych, wymianie lamp, wykładzin. Od 1 września 2002 roku, w skład ZSO wchodzi: I LO im. M. Kopernika, szkoła ponad gimnazjalna i I LO dla dorosłych oraz Gimnazjum nr 2 ulokowane w skrzydle

zachodnim na II i III p. Rozpoczęcie nauczania poprzedziły prace budowlane polegające na: przebudowaniu dawnych, jednoprzestrzennych sal rysunkowych na III p., na sale lekcyjne, oraz na pomieszczenia biurowe (w południowej części skrzydła). Po stronie północnej wydzielono korytarz, w ścianie południowej, pierwotnie bezokiennej wybito nowe okna. Oddzielono też przejście do holu i auli drewnianym przepierzeniem. Wymieniono stolarkę okien. Obecnie obiekt stanowi własność Gminy Miasto Kołobrzeg oraz Skarbu Państwa reprezentowanego przez Powiat Kołobrzeg. Trwały Zarząd pełnią Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Mikołaja Kopernika w Kołobrzegu przy ul. Łopuskiego 42-44, 78-100 Kołobrzeg oraz Zespół Szkół nr 2 przy ul. Śliwińskiego 2, 78-100 Kołobrzeg.

Zespół zabudowy szkoły znajduje się poza obrębem średniowiecznego miasta, po jego północno-zachodniej stronie na lewym brzegu Parsęty. Posadowiona jest na obszernej, prostokątnej działce ograniczonej z dwóch stron ulicami: Łopuskiego od wschodu i Śliwińskiego od północy. Od strony południowej graniczy z zabudową przy ul. Jedności Narodowej, od zachodu z zabudową przy ul. Solnej i Kieleckiej. Szkoła posadowiona jest w północno - wschodniej części działki.

Szkoła zbudowana jest w konstrukcji żelbetowej i z cegły ceramicznej. Lico ścian zewnętrznych z cegły klinkierowej, o zróżnicowanym kolorze i odcieniach, od jasnej czerwieni aż po czerń, partie pomiędzy oknami wyprawione żółtawym tynkiem imitującym piaskowiec. Ściany wewnętrzne otynkowane, partie ścian w holu obłożone cegłą klinkierową. Ściany wewnętrzne w większości otynkowane, pomalowane na biało. Część ścian w korytarzach obłożona okładzinami z cegły klinkierowej w kolorach ciemno brązowych i jasnobrązowych. Ścianę podestu schodów z przyziemia na parter zdobi mozaika ceramiczna z lat siedemdziesiątych XX wieku.

Budynek założony jest na planie odwróconej poziomo litery „T”. Złożony jest z trzech skrzydeł o zróżnicowanych wielkościach: skrzydła południowego ustawionego równolegle względem ulicy Łopuskiego, skrzydła wschodniego powiązanego bezpośrednio z południowym i ustawionego względem niego prostopadle i skrzydła zachodniego będącego przedłużeniem wschodniego. Przy północnej elewacji skrzydła południowego zlokalizowany ryzalit na planie wydłużonej podkowy. Budynek szkoły zwarty złożony z masywnych, geometrycznych brył zakończonych płasko. Skrzydło wschodnie trzykondygnacyjne z czwartą kondygnacją cofniętą od frontu w kierunku zachodnim. Skrzydło południowe podpiwniczone, czterokondygnacyjne. Ryzalit przy elewacji północnej wystaje ponad dach, obecnie ryzalit zwieńczony nadbudówką cylindryczną zwieńczoną kopułą. Skrzydło zachodnie podpiwniczone, pięciokondygnacyjne.

Elewacje ceglane, nietynkowane. Skrzydło wschodnie: elewacja wschodnia bezokienna, w lewym górnym narożniku znajduje się zegar, w lewym dolnym narożniku szeroki prostokątny prześwit otwarty na podcień prowadzący do wejścia głównego, umieszczony w południowej części skrzydła wschodniego. Podcień ośmioprzęsłowy, rytm przeszęł wyznacza osiem betonowych słupów wyprawionych żółtawym tynkiem imitującym piaskowiec, podtrzymujących mur i strop auli, która zajmuje wysokość dwóch kondygnacji. Elewacja nad podcieniem podzielona siedmioma długimi, wąskimi otworami okiennymi. W prawym, górnym narożniku zlokalizowany kolejny zegar. Elewację północną dzielą dwa rzędy otworów okiennych zakomponowanych pasmowo, w dolnym pasie otwory okienne niższe, w górnym wysokie oświetlające aulę. Przy zachodnim narożniku skrzydła, wyznaczonym kominem sięgającym ponad czwartą kondygnację zlokalizowane szerokie i wysokie okno oświetlające wnętrze holu na wszystkich kondygnacjach. Pod dużym otworem okiennym zlokalizowane pięć małych piwnicznych otworów okiennych. Skrzydło południowe położone niżej w stosunku do dziedzińca szkolnego położonego na podwyższonym terenie (widoczna znaczna różnica poziomu terenu): elewacja wschodnia przedmiotowego skrzydła południowego, w przyziemiu poprzedzona jest dziedzińcem szkolnym (ob. teren boiska

szkolnego) położonym na podwyższonym terenie i skarpią terenu dziedzińca szkolnego wzmocnioną murem ogrodzeniowym od strony wschodniej, zachodniej, północnej i południowej. W przedmiotowej elewacji na poziomie przyziemia do wnętrza prowadzą trzy otwory drzwiowe, pomiędzy nimi umieszczono kilka otworów okiennych, piwnicznych. Górna część lica ściany muru ogrodzeniowego wyłożona białymi płytkami ceramicznymi, w celu doświetlenia pomieszczeń umieszczonych w przyziemiu przedmiotowego skrzydła południowego od strony wschodniej. Elewację wschodnią powyżej przyziemia dzieli trzy rzędy otworów okiennych zakomponowanych pasmowo. Ściana przy szczycie południowym bezokienna. Elewacja południowa podzielona w czterech poziomach otworami okiennymi, zakomponowanymi pasmowo. Elewacja zachodnia, podzielona czterema rzędami otworów okiennych, w przyziemiu otworami okiennymi piwnicznymi, zabezpieczonymi kratami, przecięta ryzalitem z klatką schodową. W ryzalicie od strony południowej zlokalizowane wejście do wnętrza. Partię wystającą ponad dach dzieli rząd okien obiegających bryłę z trzech stron. Na dachu, we wschodniej części ryzalitu zlokalizowana nadbudowana w 1984 r. cylindryczna partia, przykryta kopułą, pełniąca funkcję obserwatorium astronomicznego. W elewacji przy narożniku południowym zlokalizowane wejście do wnętrza i mały otwór okienny nad nim. Przy narożniku północnym zlokalizowany kolejny otwór drzwiowy, obok po prawej stronie usytuowany otwór zsypu, nad nim dwa pionowe pasy luksferów. Skrzydło zachodnie. Elewacje południową dzieli w przyziemiu trzy wąskie, prostokątne otwory drzwiowe prowadzące do wnętrza dawnej kotłowni, oraz trzynaście otworów okiennych (wtórnie przemurowanych lub zamurowanych, trzy są zamurowane, sześć przemurowanych). We wschodnim narożniku elewację dzieli jeden wysoki wąski otwór okienny, biegnący przez wysokość trzech kondygnacji. Pozostałą część elewacji dzieli cztery rzędy otworów okiennych zakomponowanych pasmowo (otwory okienne czwartej kondygnacji wykute wtórnie). Elewację zachodnią dzieli jeden wąski i długi otwór okienny biegnący od przyziemia do czwartej kondygnacji. Elewacja północna podzielona jest pięcioma rzędami otworów okiennych zakomponowanych pasmowo. W przyziemiu ściany przy narożniku zachodnim znajduje się otwór drzwiowy. W murze przyziemia oprócz otworów okiennych znajdują się wtórnie zamurowane wejścia, w formie wąskich prostokątnych otworów. Od strony wschodniej skrzydło oddzielone jest od skrzydła wschodniego kominem.

Wnętrza zachowały w znacznej części pierwotny układ wnętrz. Wnętrze skrzydła południowego półtora traktowe i dwu i pół traktowe. Część dwu i pół traktowa połączona ze skrzydłem wschodnim. Skrzydło wschodnie krótsze i szersze od pozostałych, półtora traktowe. We wnętrzach znajdują się dwa ciągi komunikacyjne w formie długich korytarzy i klatek schodowych. Korytarze znajdują się od strony północnej. Klatki schodowe znajdują się: ponadto w ryzalicie skrzydła południowego i przy szczycie południowym, oraz w skrzydle zachodnim przy południowym i północnym szczycie. We wnętrzach wszystkich skrzydeł, oprócz holi, korytarzy i klatek schodowych znajdują się: sale lekcyjne, administracyjne i toalety. W skrzydle wschodnim znajduje się sala gimnastyczna i aula. Sala gimnastyczna złożona z dwóch pomieszczeń: dużej sali o szerokości skrzydła i części węższej pod podcieniem. Na północnej ścianie sali oraz na obu ścianach auli widoczna jest modernistyczna konstrukcja murów i stropów, złożona z żelbetowych ram: słupów na ścianach i belek stropowych. W holu przyziemia i parteru, ściany działowe skonstruowane są również w formie szerokich i wąskich słupów z wnękami w których mieszczą się biegi schodów. W ścianie oddzielającej hol w przyziemiu od sali gimnastycznej znajduje się rząd otworów okiennych (obecnie zasłoniętych), pierwotnie odsłoniętych, pozwalających na obserwacje występów gimnastycznych. Wejście do auli zakomponowane w formie długiej prostokątnej ramy wypełnionej rozsuwanymi drzwiami. Nad wejściem znajduje się pas fryzu wykonany w latach siedemdziesiątych XX wieku. W skrzydle południowym wyodrębnione

mieszkanie dozorczy, w piwnicach znajduje się stołówka. W skrzydle zachodnim w piwnicach znajdują się pomieszczenia gospodarcze, dawniej kotłownia. Istotną cechą w rozwiązaniu wewnątrz jest funkcjonalizm: obszerne hale, szerokie korytarze, duże, dobrze oświetlone sale lekcyjne usytuowane korzystnie dla warunków cieplnych od strony południowej.

Z elementów pierwotnego wyposażenia zachowały się: betonowa konstrukcja stropodachu; żelbetowe stropy, w sali gimnastycznej, w auli i holu na parterze dzielone masywnymi belkami, w pozostałych pomieszczeniach płaskie, otynkowane, strop auli nad podcieniem w skrzydle wschodnim obłożony cegłą klinkierową; posadzki wykonane w białej kolorystyce dużych płyt marmurowych (w holu, w korytarzach wszystkich kondygnacji (za wyjątkiem wymienionych niewielkich partii); drewniany parkiet w auli, deski podłogowe w salach lekcyjnych (wtórnie zasłonięte sztucznymi wykładzinami); zewnętrzne schody przed głównym wejściem do podcienia, betonowe dwukolorowe z gładką fakturą, we wnętrzu schody w konstrukcji betonowej, dwukolorowe, wyprawione na gładko, ujęte stalowymi balustradami wypełnionymi cienkimi prętami (w czterech klatkach schodowych); zewnętrzne drewniane drzwi, jednoskrzydłowe w południowej elewacji skrzydła południowego (z okresu budowy szkoły), wewnętrzne, drewniane czteroskrzydłowe drzwi, wahadłowe (z okresu budowy budynku szkoły), drewniane skrzydła zawieszane na stalowych słupach, w skrzydłach elipsoidalne, pionowo przeszkolone prześwity zabezpieczone dodatkowo stalowymi drabinkami;

Szkoła posadowiona na obszernej, prostokątnej parceli (dz. nr 136/2/136/1). Parcela zachowana w pierwotnych granicach założenia, ograniczona z dwóch stron ulicami: Łopuskiego od wschodu i Śliwińskiego od północy. Od strony południowej graniczy z zabudową przy ul. Jedności Narodowej, od zachodu z zabudową przy ul. Solnej i Kieleckiej. Od strony południowej ogrodzona ceglany murem ogrodzeniowym. Szkoła posadowiona w północno - wschodniej części parceli. Od wschodu poprzedzona dawnym placem szkolnym, ob. boiskiem, posadowionym na podwyższeniu terenu. Teren boiska ze wszystkich stron otoczony murem ogrodzeniowym. Lico ścian zewnętrznych muru ogrodzeniowego z cegły klinkierowej, o zróżnicowanym kolorze i odcieniach, od jasnej czerwieni aż po czerni, wykonane analogicznie jak lico ścian budynku szkoły. Część lica ściany muru ogrodzeniowego na odcinku od strony wschodniej, wyłożona białymi płytkami ceramicznymi, w celu doświetlenia pomieszczeń umieszczonych w przyziemiu skrzydła południowego szkoły. Ceglany mur ogrodzeniowy zamknięty od góry betonowym „parapetem” wyprawionym żółtawym tynkiem imitującym piaskowiec; Po zachodniej stronie szkoły zlokalizowany owalny plac sportowy. W części południowo-wschodniej parceli (w obrębie wtórnie wydzielonej geodezyjnie działki nr 136/1) zlokalizowany współcześnie wybudowany budynek, bez wartości zabytkowych. W narożniku południowo-wschodnim zlokalizowana brama wjazdowa na teren szkolny. Nawierzchnia pokryta min. murawą, kostką granitową, brukiem z małych kostek granitowych, betonowymi płytami chodnikowymi, kostką betonową typu polbruk.

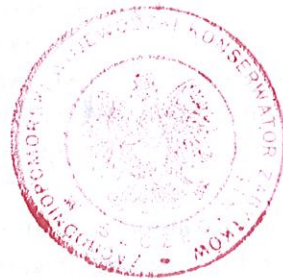
Przedmiotowy zespół zabudowy dawnego Państwowego Gimnazjum Katedralnego i Gimnazjum Realnego, ob. Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Mikołaja Kopernika wraz z parcelą, ceglany murem ogrodzeniowym, murem ogrodzeniowym obłożony cegłą klinkierową wokół dawnego placu szkolnego, ob. boiska szkolnego przy ul. ppor. Edmunda Łopuskiego 42-44, w mieście: Kołobrzeg gm. Kołobrzeg, pow. Kołobrzeg, stanowi reprezentatywne świadectwo historii modernistycznej architektury użytku publicznego z lat 30- tych XX w., powstałej na terenie Pomorza Zachodniego. Zabudowa z zachowaną pierwotną bryłą, układem kompozycyjnym elewacji z modernistycznym wystrojem architektonicznym oraz zachowanymi wyżej opisanymi elementami pierwotnego wyposażenia, zlokalizowana na terenie zachowanego w historycznych granicach założenia

placu przestrzennego wokół szkoły (parceli), w pełni zasługuje na wpis do rejestru zabytków.

Przedstawione wyżej wartości historyczne, artystyczne, architektoniczne, naukowe jednoznacznie wskazują, że przedmiotowy zespół zabudowy wraz z parcelą jest zabytkiem w myśl art. 3 pkt 1, 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i wyczerpuje dyspozycje art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b, c, pow. ustawy – co stanowi pełną podstawę do dokonania wpisu do rejestru zabytków przedmiotowego obiektu.

Pouczenie

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom na podstawie art.127 § 1 i art.129 § 1 i 2 Kpa -odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa) w terminie 14 dni od daty jej doręczenia, za moim pośrednictwem.

Zachodniopomorski Wojewódzki
Konservator Zabytków
Ewa Sianecka

załącznik :

1. opieczętowana mapa ewidencyjna w skali 1: 500;

Otrzymują :

1. Gmina Miasto Kołobrzeg, ul. Ratuszowa 13, 78-100 Kołobrzeg;
2. Skarb Państwa reprezentowany przez Powiat Kołobrzeg, ul. Pl. Ratuszowy 1, 78-100 Kołobrzeg;
3. a/a.

Do wiadomości:

1- 2/Starostwo Powiatowe, Pl. Ratuszowy 1, 78-100 Kołobrzeg, - Nadzór Budowlany, -Ewidencja Gruntów, 3/ Urząd Miasta w Kołobrzegu, ul. Ratuszowa 13, 78-100 Kołobrzeg, 4/ Sąd Rejonowy, Wydz. Ksiąg Wieczystych, ul. Katedralna 13, 78-100 Kołobrzeg, 5/ Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie, Delegatura w Koszalinie, ul. Andresa 34, 75-626 Koszalin 6/ Miejski Konservator Zabytków w Kołobrzegu, ul. Ratuszowa 13, 73-100 Kołobrzeg, 7/ Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kołobrzegu im. Mikołaja Kopernika , ul. Łopuskiego 42-44, 78-100 Kołobrzeg 8/ Zespół Szkół nr 2 w Kołobrzegu, ul. Śliwińskiego 2, 78-100 Kołobrzeg 9/Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa.